Punainen Risti
Röda Korset

16.5.2017

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta

Suomen Punainen Risti kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta. Lausumme erityisesti Suomen Punainen Ristin Kontti-ketjun sekä vaikeasti työllistettävien ihmisten näkökulmasta.

Kontti-kierrätystavarataloketju on yksi järjestösektorin suurimmista palkkatuetusti työllistävistä toimijoista ja työllistymispalveluiden tarjoajista. Vuosittain Kontissa solmitaan n. 900 työsuhdetta, joihin liittyy palkkatuki, minkä lisäksi Konteissa työskentelee työkokeilijoita, kuntouttavassa työtoiminnassa olevia sekä työssäoppijoita.

Rakennetyöttömyys on kehysselonteossa tunnustettu julkisen talouden haasteeksi, jota edes talouskasvu tai yleisesti parantunut työllisyystilanne ei suoraan ratkaise. Huolimatta ongelman olemassaolon toteamisesta, selonteosta on kuitenkin vaikea löytää toimenpiteitä, joilla rakennetyöttömyyttä merkittävästi pyrittäisiin vähentämään. **Työttömien aktivointiin suunnitellut toimenpiteet sopivat huonosti vaikeimmin työllistyviin ihmisiin.**

Hallituksen tavoite estää työttömyyden pitkittyminen on erittäin kannatettava, mutta jo nyt Suomessa on yli 100 000 pitkäaikaistyötöntä. **Suomen Punainen Risti on huolissaan juuri näiden vaikeasti työllistyvien henkilöiden palveluista maakuntauudistuksen muutosvaiheessa.** Pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien työllisyyden kehityksen tukeminen on luultavimmin siirtymässä pois TE-toimistoilta maakunnille ja kunnille, mutta ennen uuden tilanteen vakiintumista on riski, että mikään taho ei ole ottamassa heistä todellista vastuuta.

Yleishyödyllisissä yhdistyksissä voidaan yhdistää työllistämispalvelu (esim. henkilökohtainen ohjaus) ja hyödyllisen työn tekeminen, kun työllistämistä on tuettu myös yhdistyksille suunnatulla erillisellä palkkatuella. Yhdistysten järjestämiä toimenpiteitä moititaan usein heikosta vaikuttavuudesta, mutta kokemuksemme mukaan **yhdistyksiin ohjattava henkilöt ovat selkeästi vaikeammassa lähtöasemassa kuin yrityksiin ohjatut työttömät**. Tästä huolimatta heidän tilanteensa työllistymisen suhteen ei ole toivoton, minkä lisäksi työllistymisjakso vaikuttaa myös muuhun hyvinvointiin. Kontti-ketjussa tehdyn kyselyn perusteella yli 85% työjakson päättäneistä oli sitä mieltä, että työskentely Kontissa on parantanut heidän työkykyään ja motivaatiotaan, ja että työjaksosta on ollut hyötyä. Vaikeasti työllistyvien palveluita ja tilannetta tulisikin tarkastella kokonaisuutena, johon liittyy paitsi työllistämistoimenpiteet, myös sosiaalinen hyvinvointi ja sen kautta mahdollisesti muiden palveluiden tarpeen väheneminen.

Suomen Punainen Risti, Keskustoimisto
Tehtaankatu 1 a, 00140 Helsinki, PL 168, 00141 Helsinki
Puhelin 020 701 2000 Faksi 020 701 2310

Finlands Röda Kors, Centralbyrån
Fabriksgatan 1 a, 00140 Helsingfors, PB 168, 00141 Helsingfors
Telefon 020 701 2000 Telefax 020 701 2310

Y-tunnus / FO-nummer 0116988-7

punainenristi.fi
rodakorset.fi

Suomen Punainen Risti kuuluu Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainväliseen liittoon.

Finlands Röda Kors hör till Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen.

Punainen Risti
Röda Korset

16.5.2017

Alueuudistuksessa on hyviä aineksia siihen, että työllistämispalveluiden ja sosiaalipalveluiden yhteensovittaminen paranee ja kasvupalvelujen monituottajamalli mahdollistaa erilaisten kohderyhmien paremman huomioimisen. **Vaikeasti työllistettäville kohdistettavista palveluista ei kuitenkaan ole markkinaehtoista tarjontaa eivätkä esimerkit maailmalta kovin vahvasti tue sitä, että tällaista toimintaa edes syntyisi.** Kolmannen sektorin rooli tässä kohderyhmässä voi jatkossakin olla merkittävä. Tällä hetkellä yleishyödyllisten yhdistysten toimintaedellytykset työllistämisessä heikkenevät kuitenkin oleellisesti, kun sekä yhdistyksille suunnatut palkkatuet että työllisyyspoliittiset avustukset vähenevät. Rahoitus on lisäksi varsin poukkoilevaa, mikä estää toiminnan kehittämisen ja siihen investoimisen. Kuitenkin juuri yhdistysten mahdollistama työllistymisjakso vahvistaa ja vaikuttaa ihmisten sekä heidän perheidensä hyvinvointiin. **Tuen supistamisen sijaan SPR pitäisi tärkeänä, että vaikeimmin työllistyville tarjottaisiin erityistukea oman terveyden ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi** Esimerkiksi Punaisen Ristin Kontti-ketjulla olisi mahdollisuus kasvattaa omarahoitusosuuttaan, mutta epävarma rahoitustilanne sekä julkisessa keskustelussa esiintyvät avaukset yhdistyksille suunnatusta palkkatuesta luopumisesta kokonaan johtavat siihen, ettei todellisia investointeja uskalleta tehdä.

Kun työllistämispalvelut organisoituvat uudelleen alueuudistuksen myötä, todennäköisesti kaivataan myös työpaikkoja, joissa vaikeasti työllistyvät pystyvät parantamaan valmiuksiaan työllistyä ja olemaan hyödyllinen osa yhteiskuntaa. Kolmannen sektorin toimijoita tarvitaan tässä kokonaisuudessa, mutta edellytyksenä on, että yleishyödyllisten yhdistysten arvo huomioidaan niille suunnatulla omalla tukimuodollaan, joka tähän asti on ollut yhdistyksille suunnattu korkeampi palkkatuki. Tämän tuen kehittäminen esimerkiksi siten, yhdistysten omavastuuosuus hieman nousee, mutta saatavuus vakiintuu, olisi kestävämpi ratkaisu vaikeasti työllistettävien palvelutarjontaan kuin satunnainen aktivointitöiden teettäminen työttömyyskorvausta vastaan. **Lyhytaikaista aktivointia on vaikea organisoida kumpaakaan osapuolta hyödyttäväksi työksi.** Julkisen talouden kokonaisuuden kannalta yleishyödyllisen työn tukemista palkkatukien avulla ei ole osoitettu kalliimmaksi ratkaisuksi kuin vaikeasti työllistetyille maksettavien erilaisten tukien ja heidän saamien palvelujen yhteissumma sekä yleishyödyllisen toiminnan tukeminen muuta kautta. Suomen Punainen Risti on huolissaan siitä, että nyt meneillään olevat muutokset heikentävät entisestään pitkäaikaistyöttömien asemaa ja hyvinvointia.

Suomen Punainen Risti, Keskustoimisto
Tehtaankatu 1 a, 00140 Helsinki, PL 168, 00141 Helsinki
Puhelin 020 701 2000 Faksi 020 701 2310

Finlands Röda Kors, Centralbyrån
Fabriksgatan 1 a, 00140 Helsingfors, PB 168, 00141 Helsingfors
Telefon 020 701 2000 Telefax 020 701 2310

Y-tunnus / FO-nummer 0116988-7

punainenristi.fi
rodakorset.fi

Suomen Punainen Risti kuuluu Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainväliseen liittoon.

Finlands Röda Kors hör till Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen.